

§ 36 Tillgänglighetsplanen 2014

Ärendebeskrivning

Beslut om Tillgänglighetsplanen för 2014.

Korrigera kontaktperson för Arbetsgruppen Omsorg och Social Service.
Rådet föreslår Kommunstyrelsen att anta planen.

KRF:s beslut

- att föreslå Kommunstyrelsen att anta planen.

28

**Tillgänglighetsplan för Tyresö kommun
2014-2016
med aktiviteter 2014 (/2015)**

Innehållsförteckning

Omvärldsanalys.....	3
Tillgänglighetsplan.....	8
1. Kommunal planering och Kommunala rådet för funktionshinderfrågor (KRF)....	8
2. Bemötande.....	9
3. Tillgänglig information och kommunikation.....	10
4. Tillgänglighet i den fysiska miljön.....	11
5. Omsorg och social service.....	13
6. Kultur och fritid.....	14
7. Utbildning.....	15
8. Arbete.....	16
9. Kostnadssammanställning för KRF.....	17
Bilagor:	
Bilaga 1. Kultur och fritid för alla 2014.....	18
Bilaga 2. Yttrande över kommunplanen 2013-2015.....	19
Bilaga 3. KRF:s arbetsgrupper och kontaktpersoner 2014.....	22

OMVÄRLDSANALYS

Nationella handlingsplanen

I den av riksdagen beslutade nationella handlingsplanen från år 2000 framhålls tre viktiga mål för insatserna under de kommande åren:

- att se till att handikapperspektivet genomsyrar alla samhällssektorer
- att skapa ett tillgängligt samhälle, samt
- att förbättra bemötandet

År 2010 angavs också som ett delmål att samhällsplaneringen på ett tydligt sätt beaktat de funktionsnedsattas behov. Detta innebar bland annat att den fysiska och informativa tillgängligheten förbättras samt att information och utbildning resulterar i ett bättre bemötande av personer med funktionsnedsättning. Genom att föreskrifter om enkelt avhjälpna hinder har förts in i Plan- och bygglagen, PBL, skapades också förutsättningar att påskynda tillgänglighetsarbetet.

Den nationella handlingsplanen har under de gångna åren haft betydelse både för statliga myndigheter och landets kommuner. Många kommuner har i likhet med Tyresö arbetat fram planer för att svara upp mot de nationella målen till exempel genom att göra inventeringar och upprätta handlingsplaner för den fysiska tillgängligheten eller genom att genomföra utbildningar kring bemötande.

På nationell nivå har föreskrifter tagits fram med målet att göra kollektivtrafiken mer tillgänglig. En ny statlig myndighet, Handisam, har tillkommit för att samordna och påskynda det handikappolitiska arbetet. Flera statliga myndigheter har fått ett tydligt sektorsansvar för målen i den nationella planen. Sammanfattningsvis kan sägas att tydliga förbättringar har skett sedan år 2000 men att mycket återstår för att göra samhället fullt tillgängligt.

Regeringens nya inriktningsmål

Regeringen har som ett förtydligande av de övergripande handikappolitiska målen fastställt inriktningsmål på ett antal prioriterade områden:

Ökad fysisk tillgänglighet

Fortsatt arbete med att åtgärda enkelt avhjälpna hinder.

IT-politik

Tillgänglighet och användbarhet till offentliga webbplatser ska öka. Kunskap och beställarkompetens kring tillgänglighet och användbarhet ska stärkas i anslutning till offentlig upphandling.

Socialpolitik

Kunskap om i vilken utsträckning de individuella stödets utformning bidrar till de övergripande handikappolitiska målen ska öka.

Utbildningspolitik

Varje barn, elev och vuxenstuderande ska ges förutsättningar att utveckla sina kunskaper så långt som möjligt. Med utgångspunkt från bestämmelserna i PBL och skollag ska tillgänglighet samt uppföljning av tillgänglighet för elever med funktionsnedsättning i förskola och övriga skolformer förbättras.

Kultur, medier och idrott

Möjligheten för personer med funktionsnedsättning att delta i kultur- och idrottsliv ska förbättras. Funktionshinderperspektivet ska vara integrerat i ordinarie bidragsgivning inom kulturområdet och idrottsområdet. Medietjänster och film ska i högre utsträckning utformas på ett sätt som gör dem tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Arbetsmarknadspolitik

Sysselsättningsgraden för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga ska öka. Matchningen för dessa personer mot lediga arbeten ska vara effektiv.

Transportpolitik

Transportsystemen utformas så att de blir användbara för personer med funktionsnedsättning. Den transportpolitiska målsättningen har tidigare begränsats till att kollektivtrafiken ska vara tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Genom att bredda målformuleringen till att gälla hela transportsystemet blir det tydligt att det inte räcker med att endast kollektivtrafiken är tillgänglig.

Folkhälsopolitik

Uppföljningen av hälsans bestämningsfaktorer (de faktorer i livsmiljö, samhällsstruktur och levnadsförhållanden som skapar förutsättningar för en god folkhälsa) bör uppmärksamma hälsan för personer med funktionsnedsättning. Uppföljning av det hälsobefrämjande och förebyggande arbetet nationellt, regionalt och lokalt ska även omfatta hur detta inkluderar personer med funktionsnedsättning.

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och fakultativt protokoll till konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

År 1993 antogs FN:s standardregler för personer med funktionsnedsättning. Dessa regler var inte juridiskt bindande, men de principiella ståndpunkterna i dokumentet har legat till grund för den nationella handikappolitiken i Sverige. År 2000 antog FN en resolution där det slogs fast att standardreglerna är den måttstock som ska användas för att uppnå mänskliga rättigheter. År 2006 antogs konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Konventionen är, till skillnad från standardreglerna, ett juridiskt bindande dokument. Sverige undertecknade konventionen och ett frivilligt protokoll år 2007 och antog konventionen genom riksdagsbeslut år 2008. Det fakultativa (frivilliga) protokollet ger enskilda individer rätt att klaga till FN:s övervakningskommitté om personen anser att hans eller hennes rättigheter har kränkts. Konventionen är ett sätt att reglera förhållandet mellan individen och den politiska makten. För Sveriges del innebär det att den politiska makten har ett ansvar att respektera, skydda och främja rättigheter för personer med funktionsnedsättning. För Sverige trädde konventionen och det fakultativa protokollet i kraft den 14:e januari 2009.

FN-konventionen

1. Identifierar och förtydligar de mänskliga rättigheterna för personer med funktionsnedsättning.
2. Gör att var och en kan se vilka rättigheter som finns.
3. Läger fast samhällets ansvar för att mänskliga rättigheter ska förverkligas för människor med funktionsnedsättning.
4. Ger handikapprörelsen rätt att vara delaktig i beslutsfattande som rör människor med funktionsnedsättning.

Innehållet i konventionen är uppdelat i:

- Förord.
- Artiklarna 1-4 grundläggande principer.
- Artiklarna 5-30 rättighetsartiklar.
- Artiklarna 31-50 procedurer kring genomförande, uppföljning och övervakning av konventionen.

Förord och grundläggande principer i konventionen

I förord och artikel 1 slås fast att syftet med konventionen är att se till att människor med funktionsnedsättning får full och lika tillgång till mänskliga rättigheter. Konventionen anger således inte några nya rättigheter utan tydliggör vad redan befintliga rättigheter innebär i förhållande till människor med funktionsnedsättning.

I artikel 1, punkt 2, beskrivs också vilka konventionen omfattar:

”Personer med funktionsnedsättning innefattar bland annat personer med varaktiga fysiska, psykiska, intellektuella eller sensoriska funktionsnedsättningar, vilka i samspel med olika hinder kan motverka deras fulla och verkliga deltagande i samhället på samma villkor som andra.”

Artikel 3 slår fast principerna för hur människor med funktionsnedsättning ska kunna delta fullt ut i samhället. I artikeln beskrivs åtta grundläggande principer:

1. Respekt för människors lika värde och självständighet, deras oberoende och frihet att göra egna val.
2. Icke-diskriminering.
3. Full delaktighet i samhället.
4. Respekten för olikheter och acceptandet av att människor med funktionsnedsättning är en del av människans mångfald och natur.
5. Lika möjligheter.
6. Tillgänglighet.
7. Jämställdhet mellan män och kvinnor.
8. Respekt för utvecklingen av förmågorna hos barn med funktionsnedsättning och respekt för barnens rätt att bevara sin identitet.

Artikel 4 ”Allmänna åtaganden” handlar om att respektera, skydda och främja rättigheterna. I artikel 4, punkt 3, slås fast att människor med funktionsnedsättning har rätt att påverka utvecklingen av viktiga frågor som berör dem. Samhället ska samarbeta med handikapprörelsen.

Rättighetsartiklarna

Rättighetsartiklarna går metodiskt igenom olika områden, bland annat hälsa, utbildning, familjeliv, habilitering och rehabilitering, arbete, rättsligt skydd, sport och fritid.

Procedurregler

Artiklarna inom denna del av konventionen handlar om hur tillämpning och övervakning av konventionen ska gå till i varje land och i FN, staternas rapportering till FN:s övervakningsorgan, samarbete mellan staterna m.m. I Artikel 33 beskrivs nationellt genomförande och övervakning. Varje stat som antagit konventionen ska inrätta en samordningsfunktion på regeringsnivå för frågor som rör förverkligandet av konventionen inom olika sektorer och på olika plan. Det ska också finnas ett oberoende nationellt organ som ska övervaka genomförandet och efterlevnaden av konventionen. Artikel 34 handlar om att FN kommer att tillsätta en särskild kommitté som ska övervaka hur rättigheterna i konventionen efterlevs. Två år efter att ett land har ratificerat konventionen ska en rapport lämnas till kommittén och därefter vart fjärde år.

Det frivilliga protokollet

Vid sidan av konventionen finns det frivilliga protokollet som Sverige har ratificerat. Protokollet ger enskild eller handikapporganisation möjlighet att klaga till övervakningskommittén om någon anser att hans eller hennes rättigheter i konventionen är kränkta. Först måste dock ”alla inhemska rättsmedel vara uttömda”. Fallet måste ha prövats i alla rättsliga instanser som t. ex. länsrätt, kammarrätt och regeringsrätt. Först därefter går det att föra ett ärende vidare till övervakningskommittén.

Adressen till övervakningskommittén är:

United Nations Department for Economic and Social Affairs (DESA), Two United Nations Plaza,
DC2-1372, New York, NY 10017, USA

Fax: +1 212 963 0111, E-post: enable@un.org

Nationellt går det att få hjälp i dessa ärenden hos:

Lika Unika, Box 8117, 104 20 Stockholm.

Tel: 070-768 28 78, E-post: info@likaunika.org

Regeringsbeslut om att bristande tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning ska omfattas av svensk diskrimineringslagstiftning

Den 14:e juni 2012 beslutade riksdagen att bristande tillgänglighet ska omfattas av diskrimineringslagstiftningen. Regeringen ska skyndsamt återkomma till riksdagen med ett lagförslag då det inte finns anledning att fördröja en lagreglering på området. En avgörande förutsättning är, enligt riksdagen, att reformen införs på ett samhällsekonomiskt ansvarsfullt sätt.

Ny plan- och bygglag

En ny plan- och bygglag trädde i kraft den 2:a maj 2011. En viktig förändring är att bestämmelser om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk återförs till plan- och bygglagen. Detta innebär att en bedömning nu kan göras redan i bygglovsskedet av krav som avser byggnadens lämplighet för sitt ändamål och byggnadens tillgänglighet samt användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

En ny byggproduktförordning, CPR, antogs av EU den 24:e april 2012. Den kommer att helt ersätta det mer oprecisa byggproduktdirektivet (CPD) den 1:a juli 2013. Förändringen från förordning till direktiv medför att det blir direkt gällande och ska införlivas i nationell lagstiftning, vilket påverkar PBL med vissa ändringar gällande från den 1:a juli 2013. Kraven på byggprodukter som ingår i byggnadsverk kommer att skärpas så att produkterna bl. a. i högre utsträckning anpassas till personer med funktionsnedsättning.

För att plan- och byggbestämmelserna ska bli mer lättillgängliga har en tillgänglighetshandbok tagits fram. Den innehåller en utförlig beskrivning av bestämmelserna och ska vara ett hjälpmedel för alla förvaltningar. Målet är att skapa ett Tyresö tillgängligt för alla. Handboken är antagen av kommunfullmäktige 2012-11-15.

EU:s handikappstrategi 2010-2020: Nya åtgärder för ett hinderfritt samhälle

I strategins inledning sägs att EU och dess medlemsstater har ett tydligt uppdrag att förbättra den sociala och ekonomiska situationen för människor med funktionsnedsättning. Kommissionen har fastställt åtta huvudsakliga insatsområden:

1. Tillgänglighet:

Skapa tillgänglighet till varor, tjänster (även offentliga tjänster) och hjälpmedel.

2. Delaktighet:

Skapa full delaktighet i samhället genom att:

- se till att de kan utnyttja de möjligheter som unionsmedborgarskapet innebär.
- undanröja administrativa hinder och negativa attityder till full delaktighet på lika villkor.
- tillhandahålla ändamålsenliga tjänster i närområdet, bl. a. tillgång till personlig assistans.

3. Lika rättigheter och likabehandling:

Undanröja diskriminering på grund av funktionsnedsättning.

4. Sysselsättning:

Se till att fler människor med funktionsnedsättning får möjlighet att försörja sig på den öppna arbetsmarknaden.

5. Utbildning:

Främja utbildning och livslångt lärande för elever och studerande med funktionsnedsättning.

6. Socialt skydd:

Verka för rimliga levnadsvillkor för människor med funktionsnedsättning.

7. Hälsa:

Främja lika tillgång till hälso- och sjukvård för personer med funktionsnedsättning.

8. Utrikespolitik:

Främja rättigheter för personer med funktionsnedsättning i EU:s utrikespolitik.

Genomförandet av strategin ska ske genom

- att öka kunskapen om handikappfrågor i samhället och se till att personer med funktionsnedsättning vet vilka rättigheter de har och hur de kan nyttja dem.
- att nyttja EU:s finansieringsinstrument på bästa sätt för att skapa bättre tillgänglighet och ickediskriminering samt ge ökad synlighet för de finansieringsmöjligheter som finns i programmet efter år 2013.

TILLGÄNGLIGHETSPLANEN

Målet med tillgänglighetsplanen är att skapa ett tillgängligt samhälle med likvärdiga förutsättningar för alla. Planen ansluter därmed till rättighetsartiklarna i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Planens utformning

Planen omfattar följande områden:

1. Kommunal planering och rollen för Kommunala rådet för funktionshinderfrågor
2. Bemötande
3. Tillgänglig information och kommunikation
4. Tillgänglighet i den fysiska miljön
5. Omsorg och social service
6. Kultur och fritid
7. Utbildning
8. Arbete

Inom varje område anges de rättighetsartiklar i FN-konventionen som är relaterade till området. Därefter ges en kortare beskrivning vad som åstadkommits inom området de senaste åren följt av åtaganden för år 2014. För de åtaganden som finansieras genom medel från tillgänglighetsplanen finns en sammanställning i slutet av planen följt av en bilaga med utförligare beskrivning.

Målgrupp

Målgrupp för planen är personer med funktionsnedsättning, men planen är även avsedd att vara till hjälp för politiker och anställda i kommunen.

Uppföljning

Uppföljning av planen ska ske årsvis där resultatet av de särskilda åtagandena redovisas. Redovisningen kan också innefatta förbättringar som skett inom respektive område.

1. KOMMUNAL PLANERING OCH KOMMUNALA RÅDET FÖR FUNKTIONSHINDERFRÅGOR

”I utformande och genomförande av lagstiftning och riktlinjer för att genomföra denna konvention och i andra beslutsfattande processer angående frågor som berör personer med funktionsnedsättning ska konventionsstaterna nära samråda med och aktivt involvera personer med funktionsnedsättning, däribland barn med funktionsnedsättning, genom de organisationer som företräder dem.”

Artikel 4, punkt 3, FN konventionen

Utdrag ur arbetsordning för Kommunala rådet för funktionshinderfrågor, KRF:

- 1§ Kommunala rådet för funktionshinderfrågor (nedan kallat rådet) är ett organ för samråd och ömsesidig information mellan organisationer för personer med funktionsnedsättningar (nedan kallade organisationer) å ena sidan och kommunens styrelser och nämnder å den andra sidan. Rådet ska ta initiativ till förbättringar för personer med funktionsnedsättningar i alla åldrar.
- 2§ När kommunen har förslag till förändringar av samhällsinsatsernas utformning och organisation som berör personer med funktionsnedsättning, ska rådet informeras i ett tidigt skede och fortlöpande så att rådets synpunkter och förslag kan påverka ärendet.
- 3§ Rådet ska ges tillfälle att framföra synpunkter på den kommunala verksamhetens utformning och föreslå förändringar i frågor som har aktualitet för personer med funktionsnedsättning.

5§ Samtliga nämnder utser kontaktpersoner för samverkan med rådet. Kontaktpersonen ska erhålla protokoll och erforderlig muntlig information från rådet. Sekreteraren ansvarar för uppföljning av dessa ärenden.

Mål 1: Kommunens styrelser och nämnder ska utveckla ett väl fungerande samarbete med KRF i enlighet med FN-konventionen och rådets arbetsordning.

1a. Kommunens styrelser och nämnder

Aktivitet 2014 - 2015: Kommunens nämnder ska tillse:

- att rådet informeras i ett tidigt skede och fortlöpande när kommunen planerar förändringar av samhällsinsatsernas utformning som berör personer med funktionsnedsättning så att rådets synpunkter och förslag kan påverka ärendet.
- att rådet både ska ges tillfälle att framföra synpunkter på den kommunala verksamhetens utformning och föreslå förändringar som har aktualitet för personer med funktionsnedsättning.
- att samtliga styrelser och nämnder utser kontaktpersoner för samverkan med rådet.

Kostnad och Ansvar: Inom ordinarie budgetramar. Kommunens nämnder

Enligt rådets arbetsordning ska KRF fullgöra flera olika roller genom att informeras och lämna synpunkter på verksamheternas utformning såväl som att föreslå förändringar av verksamheternas utformning som berör personer med funktionsnedsättning. År 2011 inrättades arbetsgrupper med kontaktpersoner från förvaltningarna. Arbetsgrupperna möjliggör ett bättre samarbete med kommunens förvaltningar.

Sekreterarens oförutsedda pensionering skapade i många avseenden en förvirring i organisationen av Rådet. Tidigare planerade verksamheter blev fördröjda eller skjutna på framtiden. Det stod klart vilken betydelse det har med en sammanhållande funktion på tjänstemannanivå i en verksamhet som vuxit både vad gäller omfattning och betydelse för kommunen. För att kunna motsvara förväntningarna på såväl kvalitet som bredd på innehåll och samverkansförmåga med förvaltningarna krävs minst en trekvartstjänst.

1b. Utbildning och information om FN:s konvention om mänskliga rättigheter.

Konventionen med dess rättighetsartiklar och procedurregler är omfattande och kan tyckas svåra att tillämpa på kommunal verksamhet. En utbildning och information om konventionen och dess tillämpning på kommunal nivå kan därför anses värdefull.

Aktivitet 2015: En halvdagsutbildning för KRF, nämndledamöter och tjänstemän samt en halvtimmes information till kommunfullmäktige av konsult med särskild kännedom om konventionens tillämpning på kommunal verksamhet.

Kostnad och Ansvar: 15 000 kr. Från Tillgänglighetsplanen. KRF

2. BEMÖTANDE

”Konventionsstaterna åtar sig att vidta omedelbara, effektiva och ändamålsenliga åtgärder

- a. för att höja medvetandet i hela samhället, däribland på familjenivå, om personer med funktionsnedsättning och för att främja respekten för deras rättigheter och värdighet,
- b. för att bekämpa stereotypa uppfattningar, fördomar och skadliga sedvänjor med avseende på personer med funktionsnedsättning, däribland sådana som grundas på kön och ålder, inom alla livets områden, samt
- c. för att höja medvetandet om kapaciteten hos och bidrag från personer med funktionsnedsättning.”

Artikel 8 i FN konventionen

Mål 2: Kommunens styrelser och nämnder ska aktivt arbeta för att medvetandegöra situationen för personer med funktionsnedsättning. Därigenom påskyndas en integration som medför att alla kan ta del av samhällets service och utbud på lika villkor. I gengäld kan erfarenheter och kunskaper återförmedlas från ett funktionshinderperspektiv. Därigenom blir samhället mer tillgängligt och danande för uppväxande generationer oavsett specifika funktionshinder.

I fråga om bemötande har tidigare åtaganden i tillgänglighetsplanen resulterat i framtagandet av en enkel skrift om bemötande av personer med funktionsnedsättning, ”Jämlika möten”, som finns under rubriken ”handböcker och styrdokument” på kommunens intranät.

2a. Bemötande

Aktivitet 2014: Halvdagsutbildning för personal

Två halvdagsutbildningar har år 2009 genomförts för personal vid bibliotek och servicecenter.

Kostnad och Ansvar: 10 000 från tillgänglighetsplanen. KRF

3. TILLGÄNGLIG INFORMATION OCH KOMMUNIKATION

”För att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att leva oberoende och fullt ut delta på livets alla områden, ska konventionsstaterna vidta ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning får tillgång på lika villkor som andra till information och kommunikation, innefattande informations- och kommunikationsteknik (IT)”

Artikel 9 FN konventionen

Mål 3: Kommunen ska:

- säkerställa att personer med funktionsnedsättning ges samma möjligheter som andra att tillgodogöra sig information från kommunen.
- erbjuda möjligheter till att enkelt kommunicera med tjänstemän och övriga företrädare för kommunen.
- stimulera och stödja verksamheter som syftar till att använda IT- baserade hjälpmedel.
- stödja och stimulera verksamheter som syftar till att höja kompetensen inom IT-området, speciellt hos personal vid särskilda boenden, daglig verksamhet och inom skolan för att de i sin tur ska kunna stödja boendes, brukares och elevers möjlighet att informera sig om samhället, skaffa och vidmakthålla ett kontaktnät och därmed förhöja värdet på den dagliga tillvaron.

Flera förbättringar har gjorts de senaste åren för att förbättra tillgängligheten till kommunens webbplats. Sammanställningen ”Tillgänglig information och kommunikation” finns under rubriken ”handböcker och styrdokument” på intranätet.

3a. Anpassad datorträning för, i första hand, personer med kognitiv funktionsnedsättning

Datorträning vid C3I är under uppbyggnad. Från hösten 2012 finns en möjlighet att två personer på deltid ansvarar för datorträningen genom att dela på undervisningstimmar under dagen. Intresserade deltagare nås bl. a. genom Landstingens stroketeam och de lokala funktionshinderföreningarna. För personer som inte är föreningsanslutna eller längre föremål för Stroketeamets insatser skall informationsbroschyr finnas på tillgängliga platser i kommunen.

En diskussion har påbörjats med C3I om datorträningen kan vara en del av Särvox verksamhet. I dagsläget når Särvox i första hand personer med utvecklingsstörning men ett flertal kommuner har dels övergått från benämningen Särvox till Lärvox (vilket är mer inkluderande) men också blivit mer tydliga att man vänder sig till samtliga LSS-grupper. Man betonar vidare att ett mål med verksamheten är att

bättre klara sin vardag och att detta kan innebära såväl gruppundervisning som enskild undervisning. Den föreslagna ekonomiska ramen för 2014 är en viktig delfinansiering i den tänkta verksamheten. Då behovet är mycket stort väntas verksamheten växa då den blir känd bland kommunens funktionshindrade. C3L kommer då att behöva bistå med större lärarkapacitet med lämplig kompetens.

Aktivitet 2014: Schemalagd datorträning individuellt eller i grupp för personer med kognitiv funktionsnedsättning.

Kostnad och Ansvar: 150 000 från tillgänglighetsplanen. Rektor C3I och KRF.

3c. Breddad målgrupp för kommunal information

Taltidningen, med aktuell information från kommunen, kommer en gång i månaden till personer med synnedsättning, men målgruppen kan breddas genom att denna information även finns som lätt-läst och på teckenspråk på kommunens webb-plats. Detta kan ske genom externa resurser som Centrum för Lättläst och SDR tecken.

Tjänsten "Teletal" erbjuder telefonstöd vid tal-, röst- och språksvårigheter då ena eller båda parter har behov av stöd för att genomföra samtalet. Teletal är en kostnadsfri tjänst som nås på tel: 020-22 11 44. Tjänsten har öppet mån-fre 8-20 och lör-sön 12-16. Information om Teletal bör föras in på kommunens hemsida.

Aktivitet 2014: Utredda kostnaden och behovet av arbetsinsats för informationsenheten för att även förmedla kommuninformationen som lätt-läst eller genom teckenspråk. Lättläst och Read speaker har tillkommit men teckenspråk saknas fortfarande.

Kostnad och Ansvar: Inom ordinarie budgetramar. Arbetsgruppen Tillgänglig information och informationsenheten.

4. TILLGÄNGLIGHET I DEN FYSISKA MILJÖN

"För att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att leva oberoende och fullt ut delta på livets alla områden, ska konventionsstaterna vidta ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning får tillgång på lika villkor till den fysiska miljön. Dessa åtgärder, som ska innefatta:

- identifiering och undanröjande av hinder och barriärer mot tillgänglighet, ska bland annat gälla
- byggnader, vägar, transportmedel och andra inom- och utomhusanläggningar, däribland skolor, bostäder, vårdinrättningar och arbetsplatser.

Konventionsstaterna ska även vidta ändamålsenliga åtgärder för att:

- utveckla, utfärda och övervaka tillämpning av miniminormer och riktlinjer för tillgänglighet till anläggningar och service som är öppna för eller erbjuds allmänheten.
- säkerställa att enskilda enheter som erbjuder anläggningar och service dit allmänheten har tillträde beaktar alla aspekter av tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.
- utrusta byggnader och andra anläggningar dit allmänheten äger tillträde med anvisningar i punktskrift och i lättläst och lättbegriplig form."

Artikel 9 i FN-konventionen

Mål 4: Den fysiska miljön ska vara tillgänglig. Det innebär att bostäder, lokaler och utemiljöer ska kunna användas av alla.

Framsteg har gjorts under 2000-talet för att kommunen ska bli mer tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Kommunens lokaler har förbättrats. Det största behovet finns inom barn och utbildningsförvaltningens lokalbestånd. Barn- och utbildningsförvaltningen avsatte 2007 - 2010 medel för att åtgärda enkelt avhjälpna hinder i kommunens skolor och förskolor.

En åtgärdsplan för kommunens utemiljö togs fram år 2008 som visade att kostnaden för att åtgärda enkelt avhjälpna hinder uppgick till drygt 30 miljoner, där förbättrad belysning stod för nästan hälften av åtgärdskostnaderna. Under åren 2011 - 2013 har ett antal busshållplatser och övergångsställen i centrala Bollmora fått en förbättrad tillgänglighet.

I lekparken i Tyresö centrum och i Fornuddsparken har tillgängligheten tillgodosetts på ett bra sätt.

I kommunens arbete med detaljplaner och i bygglovshanteringen finns kommunens tillgänglighetshandbok som vägledning.

4a. Uppföljning av tillgänglighetsinventeringen av kommunens lokaler från 2002

Åtgärder har genomförts löpande för att förbättra tillgängligheten till kommunens lokaler och vid om- eller nybyggnad har anvisningarna i Tillgänglighetshandboken följts. En samlad uppföljning av vilka åtgärder som kvarstår behöver dock göras.

Åtagande 2014: Uppföljning av tillgänglighetsinventeringen från 2002.

Kostnad och Ansvar: 50 000 kr. Fastighetsenheten i samverkan med Arbetsgruppen Fysisk tillgänglighet.

4b. Tillgänglighetsförbättringar av busshållplatser

Tillgänglighetsförbättringar i kommunens gatumiljö.

Aktivitet 2014: Tillgänglighetsförbättringar av busshållplatser och övergångsställen.

Kostnad och Ansvar: Kostnad beror av statsbidrag. Miljö- och trafikenheten/Gatu- och parkenheten.

4c. Samverkan mellan KRF och Pensionärsrådet, KPR

Aktivitet: De båda råden kommer att samverka för att gemensamt ta fram en prioritering av platser i kommunen som behöver utrustas med parkbänkar. En ytterligare uppgift kommer att vara att gemensamt lägga fram ett förslag till kommunstyrelsen om förbättringar till kommunens rekreationsområden.

Kostnad och Ansvar: Arvodering till deltagare i arbetsgrupp från de båda råden. KRF och KPR.

4d. Halvdagsutbildning om störande ljud och samtalsvänliga miljöer

Åtagande: Hörselskadades riksförbund har tagit fram en informativ rapport "Kakofonien – en rapport om störande ljud och samtalsvänliga miljöer". I rapporten beskrivs störande ljud i arbetslokaler, skolor och i offentlig miljö och ger åtgärdsförslag på hur ljudmiljön kan förbättras. Utbildningen kan lämpligen riktas till politiker, tjänstemän samt till KRF och Pensionärsrådet.

Kostnad och Ansvar: 15 000 kr. KRF i samverkan med arbetsgruppen Fysisk tillgänglighet.

4e. Anpassad möteslokal för personer med elöverkänslighet

För en grupp människor som har en ökad känslighet för radiofrekvent och lågfrekvent strålning utgör många offentliga miljöer ett problem. Även flimrande belysning kan vara ett problem. Relativt enkla åtgärder som avskärmning av strålningen minskar de negativa reaktionerna för den som är elöverkänslig.

Åtagande 2014: Fortsatta mätningar i den offentliga inomhusmiljön och utredning av vilka anpassningsåtgärder som är mest kostnadseffektiva.

Kostnad och Ansvar: 13 000 kr. KRF:s arbetsgrupp i samverkan med fastighetsavdelningen.

5. OMSORG OCH SOCIAL SERVICE

”Alla personer med funktionsnedsättning har rätt till respekt för sin fysiska och psykiska integritet på lika villkor som andra.”

Artikel 17 FN konventionen

”Konventionsstaterna erkänner lika rätt för alla personer med funktionsnedsättning att leva i samhället med lika valmöjligheter som andra personer och ska vidta effektiva och ändamålsenliga åtgärder för att underlätta att personer med funktionsnedsättning fullt åtnjuter denna rätt och deras fulla inkludering och deltagande i samhället, bland annat genom att säkerställa att:

- personer med funktionsnedsättning har möjlighet att välja sin boställningsort och var och med vem de vill leva på lika villkor som andra och inte är tvungna att bo i särskilda boendeformer.
- personer med funktionsnedsättning har tillgång till olika typer av samhällsservice både inom hemmet och i särskilt boende och till annan service, bl. a. sådant personligt stöd som är nödvändigt för att stödja boende och deltagande i samhället och för att förhindra isolering och avskildhet”.

Artikel 19 FN konventionen

”Konventionsstaterna ska vidta effektiva åtgärder för att säkerställa personlig rörlighet med största möjliga oberoende för personer med funktionsnedsättning bland annat genom att

- underlätta personlig rörlighet för personer med funktionsnedsättning på det sätt och på den tid de själva väljer och till överkomlig kostnad.
- underlätta tillgång för personer med funktionsnedsättning till hjälpmedel av kvalitet och andra former av assistans och annan personlig service, inklusive genom att göra dem åtkomliga till rimlig kostnad.”

Artikel 20 FN konventionen

Mål 5: Kommunen ska säkerställa att personer med omfattande och varaktiga funktionshinder får möjlighet att leva som andra.

5a. Verkställighet av beslut enligt § 9 LSS

Aktivitet 2014: Kommunen ska tillse att alla beslut enligt LSS och SoL verkställs inom 3 månader.

Kostnad och Ansvar: Inom ordinarie budgetramar. Socialnämnden.

5b. Planering av nya LSS boenden

Aktivitet 2014: Kommunen ska aktivt medverka till en mångfald av driftsformer av LSS boenden.

KRF:s arbetsgrupp för omsorg och social service ska involveras på ett tidigt stadium i planeringen av nya LSS-boenden. KRF och ansvariga på Socialförvaltningen ordnar temakväll med fokus på LSS boenden.

Kostnad och Ansvar: Inom ordinarie budgetramar. Socialförvaltningen.

5c. Insatser i LSS-verksamhet

Aktivitet 2014: Alla boende i gruppboende enligt LSS erbjuds en egen, individuellt anpassad kultur/fritidsaktivitet varje vecka

Kostnad och Ansvar: Inom ordinarie budgetramar. Socialförvaltningen.

5d. Stöd till Vuxenskolans utbildning Hälsokörkortet

Hälsokörkortet är ett koncept som initialt bygger på ett forskningsprojekt som gjorts på Karolinska

Institutet. Syftet är att kunna erbjuda hälsosamma kost- och rörelsevanor för personer med

funktionsnedsättning. Verksamheten finns sedan några år i Tyresö och information om möjligheten att

erbjuda hälsosamma kost- och rörelsevanor för personer med funktionsnedsättning. Verksamheten finns sedan några år i Tyresö och information om möjligheten att

delta sker genom verksamheter för personer med funktionsnedsättning, i första hand till personer i särskilda boenden och/eller deltagare i kommunens dagliga verksamhet.

Aktivitet 2014: Ekonomiskt stöd för att underlätta för målgruppen att delta i verksamheten (kostnaden är 1500 kr för 9 utbildningstillfällen).

Kostnad och Ansvar: 30 000 kr för 30 deltagare (egenavgift 500 kr och stöd från kommunen 1000 kr) från tillgänglighetsplanen. Vuxenskolan.

5f. Kommunens avgiftsfria temakvällar i angelägna ämnen

Kommunen anordnar sedan några åt en serie temakvällar i angelägna ämnen.

Aktivitet 2014: Två temakvällar inom funktionshinderområdet våren och hösten 2014.

1. Föreläsning av Bo Hejlskov om problemskapande beteenden.
2. Temakväll om boende.

Kostnad och Ansvar: 12 000 kr från tillgänglighetsplanen. KRF

6. KULTUR- OCH FRITID

”Konventionsstaterna erkänner rätten för personer med funktionsnedsättning att på lika villkor som andra delta i kulturlivet och ska vidta alla ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning

- bereds tillgång till kulturella produkter i tillgänglig form.
- bereds tillträde till platser för kulturella föreställningar eller tjänster, såsom teatrar, museer, biografier, bibliotek och turistservice och så långt som möjligt till minnesmärken och platser av nationell kulturell betydelse.”

”Konventionsstaterna ska vidta ändamålsenliga åtgärder för att personer med funktionsnedsättning ska få möjlighet att utveckla och använda sin kreativa, artistiska och intellektuella förmåga, inte endast i eget intresse utan även för samhällets berikande.”

”Personer med funktionsnedsättning ska ha rätt på lika villkor som andra till erkännande av och stöd för sin särskilda kulturella och språkliga identitet, däribland teckenspråk och dövas kultur.”

”För att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att på lika villkor som andra delta i rekreations- och fritidsverksamhet och idrott, ska konventionsstaterna vidta ändamålsenliga åtgärder för att

- uppmuntra och främja deltagande i största möjliga utsträckning av personer med funktionsnedsättning i allmänt tillgänglig idrottslig verksamhet på alla nivåer.
- säkerställa att personer med funktionsnedsättning har möjlighet att organisera, utveckla och delta i idrott och rekreation som är särskilt anpassade för personer med funktionsnedsättning och i detta syfte uppmuntra erbjudande av ändamålsenlig instruktion, utbildning och resurser på lika villkor som andra.
- säkerställa att personer med funktionsnedsättning har tillgång till service av personer och organ som ägnar sig åt att organisera rekreativ verksamhet, turism, fritidsverksamhet och idrott.

Artikel 30 FN-konventionen

Mål 6: Kommunen ska göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att delta i kultur- och fritidsverksamhet för att utveckla inneboende intressen och förmågor.

6a. Fortsatt utveckling av fritidsaktiviteter för barn- och ungdomar med funktionsnedsättning

Vid Utvecklingsförvaltningen finns sedan några år en halvtidstjänst med inriktning att tillskapa fritidsaktiviteter för barn- och ungdomar med funktionsnedsättning. I tjänsten ingår att samverka med

det lokala föreningslivet, framställa informationsmaterial, samverka med andra kommunala verksamheter som Kulturskolan, delta i kommunövergripande aktiviteter som en årlig fritidsmässa som vänder sig till målgruppen, genomföra behovsinventeringar m.m.

Aktivitet 2014: Fortsatt utveckling av fritidsaktiviteter

Kostnad och Ansvar: 115 000 kr från tillgänglighetsplanen. Utvecklingsförvaltningen i samverkan med KRF

6b. Naturguidningar som även passar personer med funktionsnedsättning

För att stärka intresset och möjligheten till naturupplevelser för personer med funktionsnedsättning har också en verksamhet med naturguidningar kommit igång. Naturguidningarna vänder sig till bl. a. sarskolan, KomAn-projektets mobiliseringsgrupper och de lokala funktionshinderföreningarna. Även den fysiska tillgängligheten till naturområden har förbättrats genom åtgärder vid Dyviks lövängar (2011) och Kolardammarna (2012).

Aktivitet 2014: Naturguidningar för personer med funktionsnedsättning genom kontakter med skolan och de lokala funktionshinderföreningarna.

Kostnad och Ansvar: 50 000 kr. Miljö- och trafikenheten.

6c. Framtagande av naturguide för Tyresö kommun

Kommunen avser att ansöka om medel från Länsstyrelsen för att ta fram en guide till kommunens naturområden. Guiden ska även innehålla information om tillgängligheten till områdena.

Aktivitet 2014: Delfinansiering av naturguide som utförligt beskriver tillgängligheten till naturområden i kommunen.

Kostnad: 40 000 kr.

Ansvar: Kommunekologen

7. UTBILDNING

”Konventionsstaterna erkänner rätten till utbildning för personer med funktionsnedsättning. För att förverkliga denna rätt utan diskriminering och på lika villkor ska konventionsstaterna säkerställa ett sammanhållet utbildningssystem på alla nivåer och livslångt lärande inriktat på:

- full utveckling av den mänskliga potentialen och känslan för värdighet och egenvärde samt förstärkning av rättigheterna, de grundläggande friheterna och den mänskliga mångfalden.
- utveckling av personlighet, begåvning och kreativitet hos personer med funktionsnedsättning samt av deras mentala och fysiska färdigheter till deras fulla möjligheter, samt
- att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att effektivt delta i ett fritt samhälle.

”För att förverkliga denna rätt ska konventionsstaterna säkerställa att:

- personer med funktionsnedsättning inte utestängs från det allmänna utbildningssystemet på grund av funktionsnedsättning och att barn med funktionsnedsättning inte utestängs från kostnadsfri obligatorisk grundutbildning eller från undervisning som följer efter grundutbildning, på grund av funktionsnedsättning.
- personer med funktionsnedsättning, på lika villkor som andra, får tillgång till inkluderande och kostnadsfri grundutbildning av kvalitet och till undervisning som följer på grundutbildning på sina hemorter.
- skälig anpassning erbjuds utifrån personliga behov.”

Artikel 24 FN konventionen

Mål 7: Kommunen ska säkerställa att alla elever ges bästa möjliga förutsättning för lärande och utveckling. Andelen elever med funktionsnedsättning som läser enligt grundskolans läroplan och har godkänt i svenska, engelska och matematik uppgår till minst 90%.

I Barn- och utbildningsnämndens nämndplan sägs att alla elever i skolan ska få den stimulans som krävs för att utvecklas och att elever som behöver extra ska få detta på ett tidigt stadium. En ny skollag tillämpas från halvårsskiftet 2011. Den nya lagen innebär bland annat att kravet på kommunal skollag och kvalitetsredovisning slopas. I stället finns krav på dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete på enhets- och huvudmannanivå. Rektors roll och mandat stärks, liksom möjligheten för vårdnadshavare att överklaga vissa beslut som rör elever. I den nya skollagen stärks elevhälsans roll. Bland annat slås det fast att alla elever ska ha tillgång till skolläkare, skolsköterska, kurator och psykolog.

Under perioden 2010-2013 pågår projektet "En skola för var och en". Ett mål för projektet är att verka för ett inkluderande synsätt genom att se över vilka elever i kommunens särskilda undervisningsgrupper som kan inkluderas i vanlig klass. Samtidigt med denna förändring sker en satsning på elevernas kompetens genom nätverk mellan lärare som redan har ett inkluderande arbetssätt och lärare som ska tillägna sig detta arbetssätt.

I och med den nya skollagen bryter den obligatoriska särskolan namn till grundsärskolan med nya kursplaner. Elever med autism ska inte längre tillhöra grundsärskolan om de inte också har en utvecklingsstörning. Detta innebär ett ökat krav på grundskolan, som måste erbjuda dessa elever adekvat stöd inom sin verksamhet.

7a. Arbetsgruppen Utbildning

Aktivitet 2014: Inom arbetsgruppen Utbildning ska nya vägar prövas för att få kontakt med befattningshavare inom skolan. Det kan t. ex. gälla rektor som i den nya skollagen har ett utökat mandat och en utökad roll. Likaså behöver information ske till förvaltningen att arbetsgruppen och rådet är remissinstans i viktiga förändringsfrågor inom skolan i linje med den av kommunstyrelsen fastställda arbetsordningen.

Kostnad och Ansvar: Ingen särskild kostnad. Arbetsgrupp utbildning och KRF.

8. ARBETE

"Konventionsstaterna erkänner rätten till arbete för personer med funktionsnedsättning på lika villkor som för andra. Det innefattar rätten att kunna förtjäna sitt uppehälle genom fritt valt eller antaget arbete på arbetsmarknaden och i en arbetsmiljö som är öppen, som främjar integration och är tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Konventionsstaterna ska skydda och främja förverkligandet av rätten till arbete, däribland för personer med förvärvad funktionsnedsättning under anställning, genom att vidta ändamålsenliga åtgärder, däribland lagstiftning."

Artikel 27 FN konventionen

Mål 8: Kommunen ska:

- tillsammans med myndigheter och institutioner skapa förutsättningar till arbete och inkomst eller daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning.
- inom ramen för vuxenutbildningen tillhandahålla yrkesutbildningar som är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Sammanlagda kostnader för KRF, Mål 1 – 8, aktiviteter år 2014
Budgetram 600 000 kr

	Verksamhet	Belopp (kr)	Sida
1b	Utbildning och information om FN:s konvention om mänskliga rättigheter	15 000	9
2a	Kurs i bemötande	10 000	10
3a	Anpassad datorträning	150 000	10
4a	Uppföljning av tillgängligheten till kommunens lokaler	50 000	12
4d	Halvdagsutbildning om störande ljud och samtalsvänliga miljöer	15 000	12
4e	Anpassad lokal för personer med elöverkänslighet	13 000	12
5d	Stöd till Vuxenskolans utbildning Hälsokörkortet	30 000	13
5f	Kommunens avgiftsfria temakvällar i angelägna ämnen	12 000	14
6a	Fortsatt utveckling av fritidsaktiviteter för barn och ungdomar	115 000	14
6b	Naturguidningar som även passar personer med funktionsnedsättning	50 000	15
6c	Framtagande av naturguide för Tyresö kommun	40 000	15
	Reserv	100 000	
	Summa	600 000	

Bilaga 1 Kultur och fritid för alla 2014 (6a)

Mål: Aktiviteter som utvecklar möjligheten till fritidsaktiviteter för barn och ungdomar med funktionsnedsättningar. Skapa goda förutsättningar för barn och ungdomar med en funktionsnedsättning att delta i föreningslivet.

Nuläge: Tyresö kommun har gjort flera insatser för att förbättra fritid och kulturutbud för personer med funktionsnedsättning.

17-18 maj 2013 kommer Fritidsmässan Minfritid.nu genomföras. Mässan riktar sig till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning samt deras familjer, personal, vänner och andra intresserade. Mässan Minfritid.nu är ett regionalt samarbete vars syfte är att förmedla fritidsaktiviteter till personer med funktionsnedsättning. Mässan är ett samarbete mellan Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nacka, Nynäshamn, Salem och Tyresö kommuner samt Habilitering och Hälsa.

Tyresö kommun är med och samarbetar kring Fritidsnätet som är en ny webbtjänst. Fritidsnätet samlar ett stort fritidsutbud för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning i Stockholms län.

Med hjälp av tydliga filter kan du enkelt sortera fram de fritidsaktiviteter som just du är intresserad av, oavsett var du bor, vilka behov du har eller hur gammal du är.

I Fritidsnätet samverkar 17 kommuner i Stockholmsregionen samt Habilitering & Hälsa, som hör till Stockholms läns landsting, för att skapa en internetbaserad databas med mängder av fritidsmöjligheter för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättningar.

Tyresö kommun har, tillsammans med Haninge, Nacka och Nynäshamn, tagit fram en katalog med kultur- och fritidsaktiviteter speciellt för dig som behöver extra stöd.

Den 16 augusti var Tyresö med och ordnade ett Beachparty på Dalarö för ungdomar 10-21 år som behöver extra stöd. Där fick de träffa kompisar, prova på en massa aktiviteter och avsluta med disco och grillning på fritidsgården.

Tyresö kommun erbjuder även gratis naturguidningar för allmänheten. Några av dessa guidningar är anpassade för personer med nedsatt rörelseförmåga.

Tyresös kulturskola erbjuder tillsammans med kulturenheten idag en verksamhet som ska vara öppen för alla. Fritidskontoret och kulturenheten har dessutom inlett ett samarbete där teaterföreställningar har erbjudits för barn med särskilda behov.

Prioriterade områden inför 2014

- Vi vill fortsätta satsningen att erbjuda särskilda teaterföreställningar för utvalda grupper.
- Kompetensutbildning för ledare och tränare i Tyresös föreningsliv.
- Fortsätta samarbetet med övriga kommuner i Stockholms län och vara delaktiga i gemensamma projekt.
- Utbildning för våra kommuninvånare i form av öppna föreläsningar samt riktade föreläsningar/utbildningar för våra föreningsledare.
- Samarbeta med övriga kommuner kring en eventuell gemensam prova på dag/Beachparty/läger
- Arbeta med tillgängligheten på Tyresöfestivalen.
- Naturen för alla

Kostnad

Kultur, teaterföreställningar	50.000 kr
Utbildning	30.000 kr
Arbeta med tillgängligheten på Tyresöfestivalen	20.000 kr
Nätverksarbete med övriga kommuner i Stockholms län	<u>15.000 kr</u>
	115.000 kr

Ansvar

Susanne Svidén, fritidssamordnare

Bilaga 2 Yttrande över kommunplan 2013 - 2015

2012-04-20 (rev 2013-10-28 MOAL)

Kommunplan 2013-2015

När kommunen ska ta fram ett så övergripande dokument som en kommunplan, som sträcker sig över tre år, kommer ofrånkomligt vissa aspekter som rör funktionshindrade och äldre att förbigås. Rådet har till uppgift att påpeka sådana brister för att jämställa möjligheterna att leva upp till nya bestämmelser som kommer till vid förändringar av befintliga rutiner. **Det som är bra för funktionshindrade är bra för alla invånare.**

Genomgång och kommentarer till kommunplanen:

Sid 4 Lokalförsörjning: Brandskydd, utrymningsmöjligheter och varningssystem fungerar inte på acceptabelt sätt i kommunens lokaler och centrumanläggningen. Oavsett kommande högre krav bör det ses över och åtgärdas.

Förbättring av tillgängligheten till kommunhuset innebärande

- Förlängning av hissen till servicecentret med ca 10 cm så att den klarar längre elrullstolar/elskotrar (Motion Vänsterpartiet) *Genomfört*
- Rullstolsanpassning av kvällsutgången (efter kl 21) från plan 1, vilket bl a innebär att verandan måste inglasas. Där blir det stora drivor av snö på vintern. (Motion Vänsterpartiet)
- Anpassning av ett sammanträdesrum på plan 1 för personer med elöverkänslighet (UL)

Sid 8 Miljö och trafik. Omvärldsanalys: Inför den emotsedda nya diskrimineringslagen ser det, mot bakgrund av de senaste två decennierna inom funktionshindersektorn med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, ut att finnas skäl att ta tillgänglighetsfrågor på största allvar och i denna plan föreskriva intensifierade direktiv för att åtgärda brister i den fysiska miljön, som försvårar framkomlighet och tillgänglighet för funktionshindrade och äldre. Eftersom Nationella handlingsplanens ambitioner inte fylldes upp till förväntningarna finns skäl att intensifiera arbetet under perioden.

Sid 10, 11 Renhållning: Vid den tidigare genomförda förändringen med containrar uppstod stora, ofta oöverstigligen svårigheter för funktionshindrade och äldre att förflytta sig till depån och lyfta upp tidningar och annat avfall till inkasten i containrarna. Vi påpekade det här från Rådet, men eftersom avtalen då redan var skrivna med utförarna gjordes ingenting för att underlätta för våra grupper att motsvara de bestämmelser, som införts. Hemtjänsten ville inte heller ta på sig uppgiften att frakta avfall.

När nu extra sortering av avfallsprodukter införs innebär det ytterligare bördor för rörelsehindrade och andra berörda grupper att motsvara de bestämmelser, som för icke funktionshindrade innebär en relativt blygsam extra insats.

Vi kräver från KRF:s sida att utformningen av avfallshantering inom kommunen sker i samverkan med Rådet och att upphandlingen planeras och likaså genomförs i samverkan med företrädare för Rådet.

Sid 13 Arbetscentrum. Omvärldsanalys: Arbetslösheten ligger på en låg nivå i Tyresö jämfört med landet i övrigt. Personer med funktionsnedsättning har trots det stora svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Det skapar utanförskap, tragedier och orimligt stora behov att anlita sjukvårdens resurser.

Även personer med så svåra funktionsnedsättningar att de är föga attraktiva på den reguljära arbetsmarknaden har rätt till personlig värdighet och i möjligaste mån en egen inkomst. KomAn-projektet bör implementeras så att det ger funktionshindrade större möjlighet till meningsfullt och värdigt arbete på egna förutsättningar genom personligt stöd för utbildning och introduktion på arbetsmarknaden.

Sid 14, 15 Gymnasium. Förutsättningar för måluppfyllelse: Behovet av att kunna studera i hemkommunen är ovillkorligt för de flesta med funktionsnedsättningar. Gymnasieutbildning ska inte förutsätta långa resor, som är tröttande, ger sämre studieresultat och sämre förankring i närmiljön.

Elever med behov av särskilt stöd måste få tillgång till det genom kompetent personal, anpassade hjälpmedel och inkluderande bemötande.

Omvärldsanalys: Kostnadmässigt är det inte försvarbart att tvinga elever till skolor i andra kommuner och vad gäller elevernas möjlighet att nå bra studieresultat och bli socialt välanpassade så bör studiemöjligheter kunna erbjudas inom hemkommunen.

Sid 16, 17 Vuxenutbildning: Implementering av KomAn-projektet till ordinarie verksamheter förordas för att funktionshindrade ska bli mer attraktiva på arbetsmarknaden och arbeta sig ur bidragsberoende. Eftersom personer med funktionsnedsättning alltid har svårare på arbetsmarknaden finns det särskilda skäl att förstärka insatserna.

Ett förstärkt medborgarfokus med inriktning på funktionshindrade bör utvecklas för att inkludera dem socialt och stärka deras ställning.

Sid 18, 19 Fritidsverksamhet: Att ungdomar med funktionsnedsättning i allmänhet rör sig mindre och har svårt att göra sig gällande inom sport och friluftsliv kan knappast vara vare sig obekant eller märkligt på något sätt. Inom idrottsföreningar har de svårt att göra sig gällande så länge all uppmärksamhet riktas på dem som visar de bästa resultaten. För mycket mat, som inte får möjlighet att förbrännas, och den upplevelsemässigt mer tilltalande sysselsättningen att spela spel av olika slag ger upphov till stillasittande och mindre fysiska aktiviteter med viktökning som följd. Bra fritidspedagoger och kunniga engagerande idrottsledare borde vara den mest effektiva medicinen mot det och dessutom ge mer kvalitativa upplevelser och sociala relationer.

Sid 21 Bibliotek och kultur: Många personer med funktionsnedsättning är aktiva inom föreningslivet och anlitar Kvarnhjulet för möten. Särskild anpassning av ett studierum för att göra det användbart för elöverkänsliga personer är en önskvärd och rimlig förbättring som har starkt stöd i FN-konventionen. (UL)

Sid 30, 31 Individ och familjeomsorg: Under den här rubriken vill jag fästa uppmärksamheten speciellt vid invandrare med funktionsnedsättning. De behöver mycket stöd för att komma in i det svenska samhället liksom familjer där den ena parten drabbats av en stroke eller förvärvat hjärnskada, eftersom de ger oändliga svårigheter att återupprätta sociala relationer och ett värdigt liv.

Sid 34, 35 Omsorg om personer med funktionsnedsättning: Kommunen har enligt lag skyldigheter att erbjuda funktionshindrade tillhöriga LSS-kretsen daglig verksamhet. Personerna har rätt att själva välja typ av daglig verksamhet. Inom kommunen finns ett starkt begränsat urval, vilket innebär att man köper tjänster från andra kommuner och aktörer. Det här visar sig oerhört kostnadskrävande och som tyresöbo reagerar jag starkt emot det.

Som företrädare för den här kretsen i Rådet reagerar jag ännu starkare emot att man frånhänder sig möjligheten att inom kommunen tillgodose behoven och påverka kvaliteten på den dagliga verksamheten så att den ger brukarna större möjligheter att förbättra sin sociala förmåga att delta i samhällslivet genom att utveckla förmågor och kompensationer. Genom att köpa tjänsterna förlorar kommunen kunskap om de här typerna av funktionsnedsättningar och stryper samtidigt kommuninnevärnarnas möjligheter till adekvat hjälp och stöd vid behov.

Att skapa fler valmöjligheter för brukare inom kommunen ger ett mindre utflöde av pengar och ökar sysselsättningen inom kommunen med ökade skatteintäkter som följd, kortare restider för brukarna, som många gånger är både tröttande och sysselsättningsmässigt destruktiva.

Daglig verksamhet för att förbättra brukares kommunikationsförmåga, kunskapsnivå, sociala kompetens och egenvärde.

Förslag: En heltidstjänst inrättas med pedagogisk kompetens och erfarenhet av funktionshinder och funktionshindrades behov för att erbjuda brukare inom personkretsen anpassad datorträning som daglig verksamhet och stöd till boenden för att utveckla kompetensen där. Kvalifikationerna för tjänsten kräver egna erfarenheter av att vara funktionshindrad och arbeta i samverkan med berörda funktionshinderorganisationer och verksamheter som Hjärnskadecenter Rosenlund och Stroke-teamet.

Sid 42 Kommunledning och övrigt. Kontanterna på väg att försvinna: Det är viktigt att hitta en bra lösning för äldre och funktionshindrade som inte är datoriserade, en lösning som tar hänsyn både till integritet och säkerhet. Hemtjänsten kan inte svara upp mot det kravet. Bättre vore om de t ex kunde få hjälp av kommunens servicecenter. Datorutbildning av dem som är intresserade bör anordnas. (UL)

Gratis dator till alla Sveriges elever: Detta får inte innebära att klassrummen automatiskt förses med trådlösa nätverk. Europarådet har i sin resolution nr 1815 från 2011 (punkt 8.3) uppmanat till att man särskilt i skolor och klassrum ska prioritera användning av trådbundna internetanslutningar pga strålningsrisken. Rent allmänt ansätter Europarådet i samma resolution (punkt 8.2) gränsvärden för långvarig exponering av radiofrekventa, elektromagnetiska fält som ligger ungefär 10000 gånger lägre än gränsvärdet som är ansatt den svenska strålsäkerhetsmyndigheten (SSM). Det senare gränsvärdet är satt strax under den nivå när kroppen börjar hettas upp och det förra gränsvärdet tar hänsyn till risken för funktionsstörningar och skador på hjärnan och andra kroppsorgan.

Europarådet varnar också för barns användning av mobiltelefoner (punkt 8.3) särskilt i skolor och klassrum. Liknande varningar kommer också från Europaparlamentet i dess resolution av den 2 april 2009, nr 2008/2211, punkterna 8 och 15. (UL)

Tyresö 2012-04-17

Bengt Stenström
Ledamot KRF

Ulf Looström (UL)
v ordförande KRF

Bilagor (ej bifogade tillgänglighetsplanen)

- Europarådets resolution 2011-05-27 nr 1815: De potentiella riskerna med elektromagnetiska fält och deras inverkan på miljön.
- Europaparlamentets resolution av den 2 april 2009 om hälsoproblem i samband med elektromagnetiska fält (2008/2211(INI))

1. Tillgänglig information

Kontaktpersoner: Karin Hassler, Informationschef; Eva Tinnerholm, Informatör

Bengt Stenström, RTP och Hjärnkraft, *Sammanställande*

Ulf Looström, DHR

Lennart Nilsson, SRF, adjungerad

Erik Bergbom, NHR och SRF

2. Tillgänglighet i den fysiska miljön

Kontaktpersoner: Anders Rydström, Tillgänglighetsrådgivare; Janne Nilsson, Fastighetschef;

Göran Norlin, Chef Miljö och Trafik

Ulf Looström, DHR, *Sammanställande*

Lennart Hellman, Haninge-Tyresö reumatikerförening

Maud Tillgren, Strokeföreningen och Astma- och Allergiförbundet

Angelica Wilén, Tandvårdsskadeförbundet distrikt Stockholm, Elöverkänsligas riksförbund

Åke Wisén, Hörselskadades distrikt i Stockholm, Stockholms dövas förening

Erik Bergbom, NHR och SRF

Sigvard Eriksson, DHR

Bengt Stenström, RTP och Hjärnkraft

3. Omsorg och social service

Kontaktpersoner: Stig Jönsson, Avdelningschef; Gunny Bäckström, Avdelningschef

Anne Kierkegaard, Autism- och Aspergerföreningen i Stockholms län, *Sammanställande*

Sophie Tzelidis, FUB

Bengt Stenström, RTP och Hjärnkraft

Tommy Nilsson, RSMH-Tyresö Gläntan

Mats Eriksson, Attention-Södertörn

4. Kultur och fritid

Kontaktpersoner: Irené Hededal, Kulturchef; Susanne Svidén, Fritdssamordnare

Åke Wisén Hörselskadades distrikt i Stockholm, *Sammanställande*

Erland Nilsson, Afasiföreningen

Lilian Nylinder, Miljöpartiet

Erik Bergbom, NHR och SRF

5. Utbildning

Kontaktpersoner: Agneta Ahlin, Chef Barn i behov av särskilt stöd; Erik Sanner, Utvecklingsstrateg

Karin Pålsson, Kristdemokraterna, *Sammanställande*

Sophie Tzelidis, FUB

Lilian Nylinder, Miljöpartiet

Jenny Hultgren, Autism- och Aspergerföreningen i Stockholms län

Erik Bergbom, NHR och SRF

Mats Eriksson, Attention-Södertörn

Maud Tillgren, Strokeföreningen och Astma- och Allergiförbundet

6. Arbete

Kontaktperson: Sophia Nyzelius, Lokal projektledare KomAn

Maud Tillgren, Strokeföreningen och Astma- och Allergiförbundet, *Sammanställande*

Bengt Stenström, RTP och Hjärnkraft, Lokal styrgrupp KomAn

Tommy Nilsson, RSMH-Tyresö Gläntan, Lokal styrgrupp IPS-Södertörn

TYRESÖ KOMMUN

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunala rådet för
Funktionshinderfrågor

Sammanträdesdatum
2013-11-21

Plats och tid Sammanträdesrummet Myggdalen
Torsdagen den 21 november 2013
Tid: 18:00-21:00

Utses att justera Maud Tillgren

Justeringens tid och plats 2013-12-16 kl. 13.00 i Tyresö Kommunhus

Underskrifter Vald sekreterare för mötet..... *Annica Sterner*
Annica Sterner

Ordförande *Mats Larsson*
Mats Larsson

Justerare *Maud Tillgren*
Maud Tillgren

Anslag/bevis

Protokollet är justerat. Protokollet har tillkännagivits genom anslag.

Organ: Kommunala rådet för funktionshinderfrågor

Sammanträdesdatum: 2013-11-21

Datum för anslagets upptagande
2013-12-16

Datum för anslagets nedtagande
2014-01-07

Förvaringsplats för protokollet:

Sekreterarens rum, Utvecklingsförvaltningen

Underskrift
utdragsbestyrkande

AS

